USNESENÍ SOUDU (druhého senátu)

3. dubna 2008 *

Ve věci T-236/06,

Landtag Schleswig-Holstein (Německo), zastoupený S. Laskowski a J. Casparem, jako zmocněnci,

žalobce,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené P. Costa de Oliveira a C. Ladenburgerem, jako zmocněnci,

žalované,

* Jednací jazyk: němčina.

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise ze dne 10. března 2006 a 23. června 2006, kterými se žalobci zamítá přístup k dokumentu SEK (2005) 420 ze dne 22. března 2005, jenž obsahuje právní rozbor návrhu rámcového rozhodnutí projednávaného v Radě o uchovávání údajů zpracovávaných a ukládaných v souvislosti s poskytováním veřejných služeb elektronických komunikací nebo údajů ve veřejných komunikačních sítích za účelem předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů včetně terorismu,

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (druhý senát),

ve složení I. Pelikánová (zpravodaj) předseda, K. Jürimäe a S. Soldevila Fragoso, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: E. Coulon,

vydává toto

Usnesení

Skutkový stav a řízení

1 E-mailem ze dne 9. února 2006 požádal žalobce Landtag Schleswig-Holstein Komisi o neomezený přístup k internímu dokumentu Komise SEK (2005) 420 ze dne

22. března 2005, jenž obsahuje právní rozbor návrhu rámcového rozhodnutí projednávaného v Radě o uchovávání údajů zpracovávaných a ukládaných v souvislosti s poskytováním veřejných služeb elektronických komunikací nebo údajů ve veřejných komunikačních sítích za účelem předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů včetně terorismu.

2 Rozhodnutím ze dne 10. března 2006 zamítl generální ředitel právní služby Komise žádost o neomezený přístup podle čl. 4 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 33) tím, že předal žalobci dotčený dokument, v němž byly určité části utajeny.

3 Dopisem ze dne 29. března 2006 podal žalobce potvrzující žádost na základě čl. 7 odst. 2 nařízení č. 1049/2001 za tím účelem, aby Komise znovu přezkoumala rozhodnutí ze dne 10. března 2006, jakož i novou žádost o neomezený přístup k dokumentu SEK (2005) 420 z titulu povinnosti loajální spolupráce uvedené v článku 10 ES.

4 Dopisem ze dne 23. června 2006, doručeným žalobci e-mailem dne 26. června 2006, potvrdil generální sekretář Komise rozhodnutí ze dne 10. března 2006 a zamítl novou žádost ze dne 29. března 2006.

5 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 1. září 2006 podal žalobce projednávanou žalobu. Tentýž den podal Soudnímu dvoru žalobu, která měla stejný předmět a byla založena na stejných žalobních důvodech a která byla zapsána pod číslem C-406/06.

6 Finská republika podala dne 28. listopadu 2006 návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice a Spojené království Velké Británie a Severního Irska podalo stejný návrh dne 14. prosince 2006. Žalobce předložil vyjádření k návrhům na vstup vedlejšího účastníka do řízení dne 10. ledna 2007.

7 Usnesením ze dne 8. února 2007, Landtag Schleswig-Holstein v. Komise (C-406/06, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí), postoupil Soudní dvůr věc C-406/06 Soudu, kde byla zapsána pod číslem T-68/07. Usnesením ze dne 14. června 2007, Landtag Schleswig-Holstein v. Komise (T-68/07, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí), Soud, kterému již byla předložena žaloba v projednávané věci, zamítl žalobu ve věci T-68/07 jako zjevně nepřípustnou z důvodu překážky věci zahájené s tím, že upřesnil, že jiné otázky přípustnosti, které vyvstaly, nebyly přezkoumány (výše uvedené usnesení ze dne 14. června 2007, Landtag Schleswig-Holstein v. Komise, bod 17).

8 Samostatným podáním došlým kanceláři Soudu dne 5. února 2007 vznesla Komise proti projednávané žalobě námitku nepřípustnosti podle čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Soudu. Žalobce předložil vyjádření k této námitce nepřípustnosti dne 20. března 2007.

Návrhová žádání účastníků řízení

9 Komise navrhuje, aby Soud:

– odmítl žalobu jako nepřípustnou;

– uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

10 Žalobce navrhuje, aby Soud:

– prohlásil žalobu za přípustnou;

– zrušil rozhodnutí Komise ze dne 10. března 2006 a 23. června 2006;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

11 Podle čl. 114 odst. 1 jednacího řádu, požaduje-li to některý účastník řízení, může Soud vydat rozhodnutí o nepřípustnosti, aniž by se zabýval věcí samou. V souladu s odstavcem 3 téhož článku se návrh projedná ústně, nerozhodne-li Soud jinak. V projednávaném případě má Soud za to, že věc je dostatečně objasněna na základě písemností ve spise a že není třeba vyslechnout ústní vyjádření účastníků řízení.

12 Komise vznesla dvě námitky nepřípustnosti vycházející jednak z nedostatku způsobilosti žalobce vystupovat před soudem, a jednak z toho, že žalobce není platně zastoupen dvěma zmocněnci, kteří podepsali žalobu. Nejdříve je třeba přezkoumat, zda žalobce má způsobilost vystupovat před soudem.

Argumenty účastníků řízení

13 Komise poukazuje na to, že podle německého veřejného práva, které je jediné relevantní, neexistuje žádná pochybnost o tom, že Landtag Schleswig-Holstein nemá žádnou vlastní právní subjektivitu. Pouze spolková země, Land Schleswig-Holstein, představuje jakožto územně správní celek právnickou osobu podle německého veřejného práva, zatímco žalobce je pouze jedním z jejích orgánů.

14 Podle Komise nemůže být postavení zemských parlamentů ve vztahu k použití článku 230 ES příznivější než postavení národních parlamentů členských států. Přitom je obecně uznáváno, že národní parlamenty nemohou uplatňovat aktivní legitimaci nezávislou na aktivní legitimaci členských států, protože jakožto orgány členských států jsou součástí právnické osoby, kterou tvoří každý stát.

15 „Částečná právní způsobilost“, dovolávaná žalobcem, mu podle Komise nemůže přiznat postavení právnické osoby. Je pravda, že ustanovení vnitrostátního práva uvedená žalobcem mu přiznávají způsobilost být účastníkem řízení a vystupovat před soudem ve vnitřních ústavních sporech v Land Schleswig-Holstein. Nicméně zde se jedná pouze o vnitřní spory v rámci územně správního celku mezi jednotlivými orgány tohoto celku, a nikoli o obhajobu tohoto celku vůči třetí osobě před soudem. V tomto posledně uvedeném případě německé právo opravňuje k podání žaloby pouze samotnou spolkovou zemi, a nikoli jednotlivý orgán této země. Také organizační samostatnost přiznaná zemskému parlamentu na základě zemské ústavy platí pouze v rámci spolkové země a vůči jiným orgánům této země, ale nikoli mimo tuto zemi.

16 Komise z toho vyvozuje, že žalobce nemá způsobilost vystupovat před soudem a že žaloba musí být odmítnuta jako zjevně nepřípustná. Krom toho žaloba nemůže být vyložena jako žaloba podaná samotnou spolkovou zemí, zastoupenou Landtag Schleswig-Holstein, neboť tento orgán jasně vyjadřuje, svým označením za žalobce, jakož i celým zněním žaloby, svou vůli jednat svým jménem.

17 Jako odpověď na argumenty Komise žalobce uvádí, že Soudní dvůr ve svém výše uvedeném usnesení ze dne 8. února 2007, Landtag Schleswig-Holstein v. Komise (bod 9), výslovně uznal jeho právní subjektivitu těmito slovy:

„Naproti tomu podle judikatury Soudního dvora týkající se aktivní legitimace regionů a jiných územních celků […] musí být Landtag Schleswig-Holstein považován za právnickou osobu, která může podle čl. 230 čtvrtého pododstavce ES podat žalobu k Soudu proti rozhodnutím, která jsou jí určena, jakož i proti rozhodnutím, která, byť vydána ve formě nařízení nebo rozhodnutí určeného jiné osobě, se jí bezprostředně a osobně dotýkají.“

18 Z toho vyvozuje, že první námitka nepřípustnosti vznesená Komisí musí být zamítnuta.

19 Ve svém návrhu žalobce krom toho poukazuje na to, že splňuje kritéria autonomního pojmu Společenství „právnická osoba“ rozvinutého soudy Společenství. Podle této judikatury k tomu, aby žalobci byla přiznána aktivní legitimace, stačí, že má charakteristické znaky právní subjektivity. Z usnesení Soudního dvora ze dne 14. listopadu 1963, Lassalle v. Parlament (15/63, Recueil, 1964 s. 97, 100), žalobce dovozuje, že se jedná zejména o samostatnost a odpovědnost, i když omezené, což již vedlo soudy Společenství k uznání aktivní legitimace podle čl. 230 čtvrtého pododstavce ES veřejnoprávních územně správních celků, jako jsou německé spolkové země a obce.

20 Žalobce dodává, že jakožto nejvyšší orgán volený lidem se Land Schleswig-Holstein nachází ve stejném postavení jako jiné nejvyšší státní orgány zmíněné spolkové země, zvláště její vláda. Landtag Schleswig-Holstein má částečnou právní subjektivitu, neboť zemská ústava mu přiznává organizační samostatnost, která mu umožňuje, aby se ustanovil a uspořádal sám a určil svůj jednací řád. Pokud jde o ústavní spory, žalobce má způsobilost vystupovat nebo být účastníkem řízení před Bundesverfassungsgericht (Německý ústavní spolkový soud) a Landesverfassungsgericht (Zemský ústavní soud).

21 Konečně žalobce poukazuje na to, že má, stejně jako Land Schleswig-Holstein, způsobilost vystupovat před soudem v projednávané věci, protože podle čl. 14 odst. 3 druhé věty ústavy Land Schleswig-Holstein předseda zemského parlamentu zastupuje přímo Land Schleswig-Holstein ve všech právních úkonech a sporech zemského

parlamentu. V tomto rozsahu je čl. 14 odst. 3 druhá věta ústavy *lex specialis* ve vztahu k článku 30 ústavy, podle nějž spolkovou zemi zastupuje předseda zemské vlády.

Závěry Soudu

22 Nejdříve je třeba uvést, jak připouštějí účastníci probíhajícího řízení, že v případě žalob podaných vnitrostátními územními útvary posuzuje Soud existenci právní subjektivity žalobce podle vnitrostátního veřejného práva (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 30. dubna 1998, Vlaams Gewest v. Komise, T-214/95, Recueil, s. II-717, bod 28; usnesení Soudu ze dne 16. června 1998, Comunidad Autónoma de Cantabria v. Rada, T-238/97, Recueil, s. II-2271, bod 43, a rozsudek Soudu ze dne 15. prosince 1999, Freistaat Sachsen a další v. Komise, T-132/96 a T-143/96, Recueil, s. II-3663, bod 81). Proto musí být existence právní subjektivity žalobce přezkoumána ve vztahu k německému vnitrostátnímu právu. Právo Společenství totiž nemůže zasahovat do ústavní samostatnosti členských států tím, že bude rozhodovat o existenci právní subjektivity vnitrostátních veřejnoprávních útvarů, což by mohlo vést k tomu, že těmto útvarům by byla přiznána na úrovni Společenství práva, která nemají na vnitrostátní úrovni. Z toho vyplývá, že žalobce nemůže argumentovat výše uvedeným usnesením Lassalle v. Parlament, neboť ve věci, ve které bylo vydáno toto usnesení, se dotčený útvar, a sice výbor zaměstnanců Evropského parlamentu, řídil výlučně právem Společenství.

23 V tomto kontextu je třeba odmítnout argument žalobce, podle něhož Soudní dvůr výslovně uznal jeho právní subjektivitu ve výše uvedeném usnesení ze dne 8. února 2007, Landtag Schleswig-Holstein v. Komise. Pojem „právnická osoba“, který je uveden v čl. 230 čtvrtém pododstavci ES, byl totiž zmíněn v bodě 9 tohoto usnesení pouze jako protiklad k pojmům „členský stát“ a „orgán Společenství“, na něž se vztahuje čl. 230 druhý pododstavec ES a jež jsou uvedeny v bodě 8 téhož usnesení,

protože žalobce ve svém návrhu na zahájení řízení před Soudním dvorem tvrdil, že pro účely podání žaloby má postavení státu. Z toho vyplývá, že Soudní dvůr neměl v úmyslu v citované části uznat právní způsobilost žalobce, ale chtěl pouze konstatovat, že vzhledem k tomu, že tento orgán nemá postavení členského státu ani orgánu Společenství, nemůže v žádném případě podat přímou žalobu k Soudnímu dvoru, a musí tudíž podat takovou žalobu k Soudu. Pouze Soud má pravomoc přezkoumat přípustnost takové žaloby.

24 Krom toho, jak Komise právem uvedla, se nezdá, že projednávanou žalobu lze vykládat jako žalobu podanou za Land Schleswig-Holstein, takže ustanovení, zvyklosti a judikatura, které platí pro Land Schleswig-Holstein nebo pro spolkové země obecně nemohou podpořit stanovisko žalobce. Tak je tomu zejména v případě argumentu vycházejícího z čl. 14 odst. 3 ústavy Land Schleswig-Holstein v rozsahu, v němž se toto ustanovení vztahuje na zemi jakožto na účastníka řízení.

25 Pokud jde o argument, podle něhož se žalobce nachází jakožto nejvyšší orgán volený lidem ve stejném postavení jako jiné nejvyšší státní orgány, zvláště zemská vláda, při neuvedení žádné skutečnosti, která by mohla naznačit, že tyto nejvyšší státní orgány mají způsobilost vystupovat před soudem Společenství, je tento argument zbaven relevance, pokud jde o způsobilost žalobce vystupovat před soudem.

26 I kdyby žalobce měl částečnou právní způsobilost s ohledem na určitá ustanovení ústavy Land Schleswig-Holstein, která mu přiznávají organizační samostatnost, jež mu umožňuje, aby se sám ustanovil a uspořádal a určil svůj vnitřní řád, je třeba zdůraznit, že čl. 93 odst. 2a německé ústavy a čl. 44 odst. 1 a 2 ústavy Land Schleswig-Holstein, dovolávané žalobcem jako ustanovení, která mu přiznávají způsobilost

vystupovat nebo být účastníkem řízení před Bundesverfassungsgericht a Landesverfassungsgericht, se týkají pouze ústavních sporů na vnitrostátní úrovni, v nichž práva a zájmy žalobce jakožto parlamentu nejsou nutně stejné jako práva a zájmy Land Schleswig-Holstein, čemuž tak právě v projednávaném případě není.

27 Konečně, pokud jde o argument vycházející z čl. 14 odst. 3 ústavy Land Schleswig-Holstein, ze znění tohoto ustanovení jasně vyplývá, že tvrzení žalobce, že má způsobilost vystupovat před soudem vlastním jménem, nemůže být přijato. Zmíněné ustanovení totiž v rozsahu, v němž je relevantní v projednávaném případě, zní takto:

„Předseda nebo předsedkyně [zemského parlamentu] řídí činnost zemského parlamentu. V tomto rámci mu nebo jí přísluší […] zastupovat spolkovou zemi ve všech právních úkonech a sporech zemského parlamentu […]“

28 Z tohoto ustanovení vyplývá, že ve sporech týkajících se Landtag Schleswig-Holstein není účastníkem řízení tento orgán, ale spolková země, výjimečně zastoupená pro tuto příležitost předsedou Landtag Schleswig-Holstein, neboť toto zastoupení obvykle přísluší předsedovi zemské vlády, jak vyplývá z čl. 30 odst. 1 ústavy Land Schleswig-Holstein.

29 Tento závěr je potvrzen německou právní naukou v dané oblasti. Komentář k ústavě Land Schleswig-Holstein, citovaný žalobcem, totiž jasně uvádí jednak, že Landtag Schleswig-Holstein jakožto zemský orgán nemá právní způsobilost, a jednak, že čl. 14 odst. 3 ústavy Land Schleswig-Holstein musí být chápán v tom smyslu, že předseda

Landtag Schleswig-Holstein v rámci svých pravomocí k zastoupení před soudem nezastupuje Landtag, ale přímo spolkovou zemi.

30 Je tedy třeba dospět k závěru, že žalobce nemá podle německého vnitrostátního práva právní způsobilost. Nemá tudíž způsobilost vystupovat před soudem Společenství.

31 Žaloba tudíž musí být odmítnuta jako nepřípustná, aniž by bylo nutné přezkoumat druhou námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí.

32 Za těchto podmínek není namístě rozhodnout o návrzích Finské republiky a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska na vstup do řízení jako vedlejší účastníci.

K nákladům řízení

33 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobce neměl ve věci úspěch, je namístě mu uložit náhradu nákladů řízení.

34 Podle čl. 87 odst. 6 jednacího řádu, není-li vydáno rozhodnutí ve věci samé, rozhodne o nákladech řízení Soud podle volného uvážení. V projednávaném případě je důvodné rozhodnout, že účastníci řízení, jakož i žadatelé o vedlejší účastenství ponesou vlastní náklady spojené s návrhy Finské republiky a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska na vstup do řízení jako vedlejší účastníci.

Z těchto důvodů

SOUD (druhý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se odmítá jako nepřípustná.

2) Není namístě rozhodnout o návrzích na vstup vedlejšího účastníka do řízení.

3) Landtag Schleswig-Holstein ponese vlastní náklady, jakož i náklady vynaložené Komisí, vyjma nákladů vynaložených na návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení.

4) Landtag Schleswig-Holstein, Komise, Finská republika a Spojené království Velké Británie a Severního Irska ponesou vlastní náklady vynaložené na návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení.

V Lucemburku dne 3. dubna 2008.

Vedoucí soudní kanceláře — Předseda

E. Coulon — I. Pelikánová